

ตอนที่ 1 -

1. ความหมายของ...

1. ความหมายของ...

1. ความหมายของ...

2. ความหมายของ...

2. ความหมายของ...

3. ความหมายของ...

3. ความหมายของ...

ตอนที่ 2 -

1. ความหมายของ...

2. ความหมายของ...

3. ความหมายของ...

ภาคผนวก 3

แผนการสอน

ตอนที่ 3 -

1. ความหมายของ...

2. ความหมายของ...

3. ความหมายของ...

4. ความหมายของ...

5. ความหมายของ...

6. ความหมายของ...

7. ความหมายของ...

1. ความหมายของ...

2. ความหมายของ...

3. ความหมายของ...

4. ความหมายของ...

แผนการสอนภาษาไทย 306

แผนที่ 1

เรื่อง ทักษะการเขียน

ชั้น ม.3/1 วันที่ 7 มกราคม 2545

(เวลา 12.40 – 14.20)

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 2 คาบ (100 นาที)

ชั้น ม. 3/6 วันที่ 9 มกราคม 2545

(เวลา 12.40 – 14.20 น.)

สาระสำคัญ

1. การคิดจินตนาการในสิ่งที่ต้องการไว้ก่อน ทำให้เกิดกำลังใจในการเรียนหรือทำงาน
2. การรำลึกถึงความรู้ ประสบการณ์ในอดีตจะช่วยให้การวางแผนการทำงานในอนาคตได้อย่างรอบคอบและมีคุณภาพ
3. การได้นำปัญหาเล่าสู่กันฟัง พร้อมทั้งร่วมกันคิดหาทางแก้ไขจะทำให้การแก้ปัญหา มีความรอบคอบและได้ผลดี ทั้งยังทำให้ทุกคนเกิดการเขียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ เกิดความรักสามัคคี ขึ้นในชุมชนนั้นๆ

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถ

1. คิดคาดหวังผลการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการเขียนไว้ล่วงหน้าได้
2. บอกความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับทักษะการเขียนที่เคยได้รับมาแล้วในอดีต
3. วาดภาพสะท้อนปัญหาในการฝึกทักษะการเขียนพร้อมกับพูดเล่าให้ผู้อื่นฟังได้อย่าง

น่าสนใจ

เนื้อหา

1. การฟัง การพูด การเขียนเพื่อการสื่อสาร
2. การคาดหวังในเรื่องที่กำลังเรียน
3. การรำลึกประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกทักษะการเขียน
4. ปัญหาในการเรียนทักษะการเขียนที่ผ่านมา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (F.S.C. Teaching Process)

กิจกรรมที่ 1 ขั้นการคาดหวัง (20 นาที)

1.1 ร่วมกันสนทนาถึงจุดประสงค์ที่นักเรียนจะต้องเรียนกับผู้สอน ซึ่งมี 5 จุดประสงค์ คือ

จุดประสงค์ที่ 4 นักเรียนสามารถเขียนเล่าประสบการณ์ของตนเอง เขียนเล่าเรื่องจากที่ได้ฟังหรือได้อ่านได้ถูกต้อง

จุดประสงค์ที่ 12 นักเรียนสามารถเขียนแสดงความเห็นให้ถูกต้องและมีเหตุผล

จุดประสงค์ที่ 14 นักเรียนสามารถเขียนประกาศและจำใจชวนได้

จุดประสงค์ที่ 15 นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้

จุดประสงค์ที่ 18 นักเรียนสามารถเขียนจดหมายเปิดผนึกผ่านสื่อมวลชนได้ถูกต้อง

1.2 นักเรียนทุกคนบอกความคาดหวังในการเรียนว่าในการเรียนทักษะการเขียนทั้ง 5 จุดประสงค์นี้ คิดว่าตนเองจะได้อะไรมาจากการเรียน โดยให้เขียนลงในกระดาษรูปหัวใจที่แจกให้

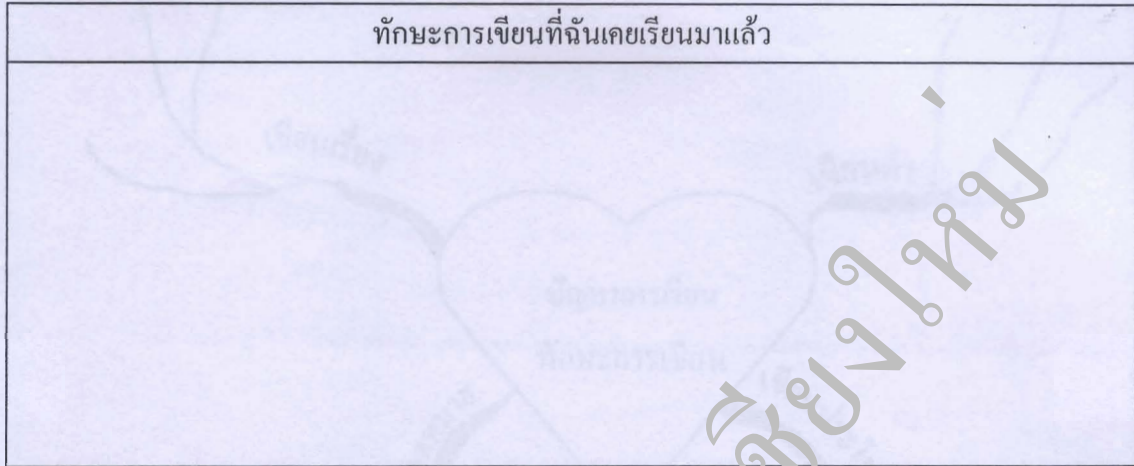
1.3 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม สมาชิกแต่ละกลุ่มนั่งหันหน้าเข้าหากันแล้วผลัดกันเล่าความคาดหวังของตนให้เพื่อน ๆ ฟังแล้วนำรูปหัวใจของสมาชิกกลุ่มปิดลงบนกระดาษแผ่นใหญ่เพื่อรวมความคาดหวังของทุกคนเป็นความคาดหวังของกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนออกมาเล่าความคาดหวังของกลุ่มหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่มจนครบ 5 กลุ่ม

1.4 สรุปท้ายของกิจกรรมที่ 1 จะจบลงด้วยนักเรียนร่วมสรุปความหวังของทุกกลุ่มเป็น “ความคาดหวังในการเรียนทักษะการเขียน” ของทั้งหมู่เรียน จากนั้นจึงนำความคาดหวังที่สังเคราะห์ได้เขียนลงในกระดาษรูปหัวใจขนาดใหญ่ติดไว้ที่ผนังห้องเรียน เพื่อใช้เป็นสัญญาหรือเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมที่ 2 ขั้นรำลึกอดีต (30 นาที)

2.1 นักเรียนทุกคนนั่งหลับตาทำสมาธิ ใจจดจ่ออยู่กับความรู้และประสบการณ์ในการเรียนทักษะการเขียนภาษาไทยที่ผ่านมาในอดีตว่าทำอะไรได้บ้าง เมื่อนึกได้แล้วให้เขียนลงในกระดาษเปล่าขนาด A4 ที่ครูแจกให้

2.2 นักเรียนทุกคนทยอยออกไปเขียนสิ่งที่ระลึกได้จากข้อ 2.1 ในกระดาษปรู๊ฟแผ่นใหญ่ที่ปิดไว้บนผนังห้อง ดังภาพ

2.3 นักเรียนร่วมกันอภิปรายประสบการณ์ในการฝึกทักษะการเขียนในอดีตในแง่มุมต่างๆ เพื่อให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงพื้นความรู้เดิมของนักเรียนทั้งหมด อันเป็นประโยชน์ในการวางแผนกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดฝึกทักษะการเขียนของตนต่อไป

กิจกรรมที่ 3 ปัญหาของผู้เรียนทักษะการเขียน (50 นาที)

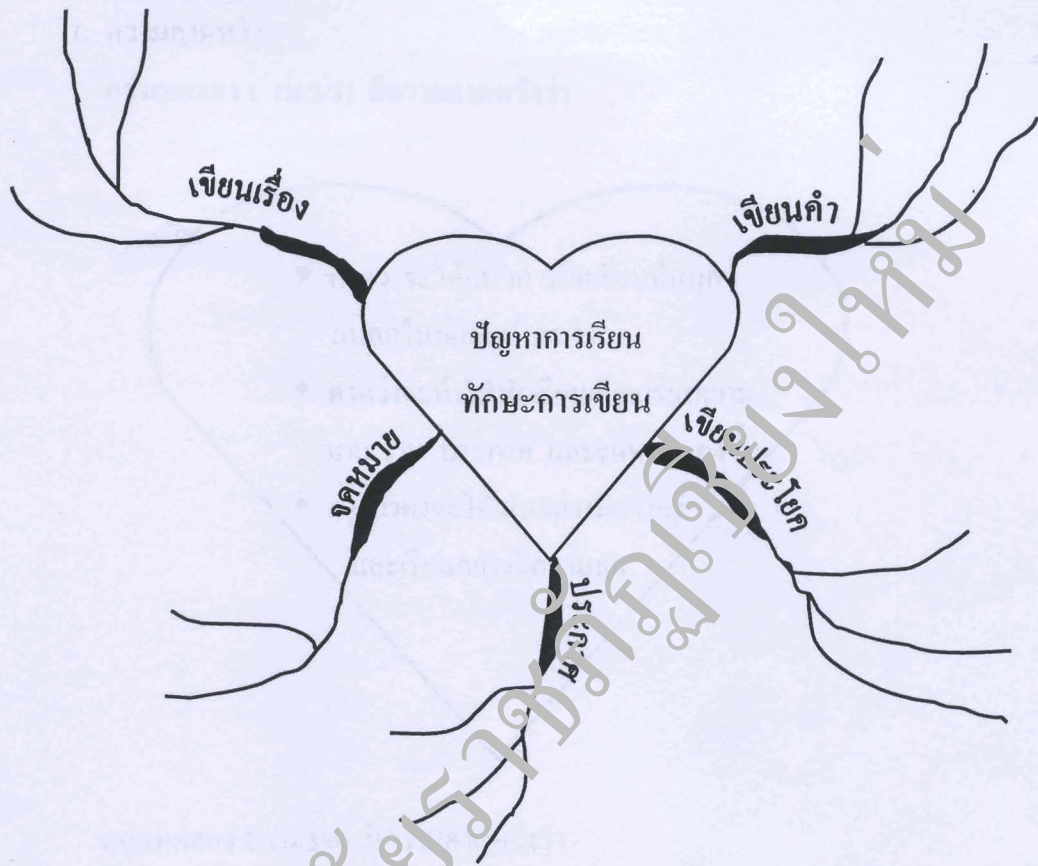
3.1 ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วนั่งหลับตาเพื่อรำลึกถึงปัญหาของตนที่พบตอนเรียนทักษะการเขียนที่เคยประสบมาในอดีต

3.2 แจกกระดาษสี่เหลี่ยมขนาด A4 พร้อมสีเมจิกให้นักเรียนทุกคนไว้ใช้วาดภาพสะท้อนปัญหาที่รำลึกไว้ในข้อ 3.1

3.3 ให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มผลัดกันเล่าปัญหาของตนให้เพื่อนฟังพร้อมบอกภาพวาดให้เพื่อนดูด้วย แล้วนำภาพของทุกคนแปะลงบนกระดาษปรู๊ฟแผ่นใหญ่ เพื่อรวมเป็นปัญหาของกลุ่ม

3.4 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำภาพที่รวมไว้เป็นปัญหาของกลุ่มออกมาเล่าหน้าชั้นเรียน ทำจนครบทุกกลุ่ม

3.5 นักเรียนร่วมกันสรุปปัญหาของแต่ละกลุ่มบันทึกลง “แผนที่ความคิด” แล้วนำแผนที่ความคิดนี้ปิดที่ผนังห้องเรียน ดังภาพ

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษโปสเตอร์สี ตัดเป็นรูปหัวใจเท่าจำนวนนักเรียน
2. กระดาษ A4 เท่าจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
3. สีมจิก ฆาตกิจเทป ปากกาเคมี
4. ตาราง رأลิกอติต
5. วาพแผนที่ความคิด

การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาจากการคาดหวังของนักเรียน
2. พิจารณาจากประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับทักษะการเขียนที่รำลึกได้
3. พิจารณาจากการร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน

บันทึกหลังสอน

1. ความคาดหวัง

กลุ่มทดลอง 1 (ม.3/1) มีความคาดหวังว่า

- ◆ คาดว่าจะได้แนวการฝึกเขียนที่สนุก
แปลกใหม่และน่าสนใจ
- ◆ คาดว่าจะทำให้นักเรียนเขียนเรียงความ
บทความ ประกาศ และจดหมายเก่งขึ้น
- ◆ คาดว่าคงจะได้เล่นอย่างมีความรู้
และเรียนอย่างมีความสุข

กลุ่มทดลอง 2 (ม.3/6) มีความคาดหวังว่า

- ◆ อยากได้วิธีสอนเขียนแนวใหม่ที่สนุกและ
ได้ความรู้ไปด้วย
- ◆ คาดว่าการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียน
ได้เสนอความคิดเป็นมากขึ้นกว่าเดิม
- ◆ คาดว่าจะได้ปฏิบัติการเขียนมากกว่าภาคทฤษฎี
และสามารถนำไปใช้จริงได้
- ◆ อยากได้เกรด 3 และ 4
- ◆ คาดว่านักเรียนจะเขียนเก่งขึ้น

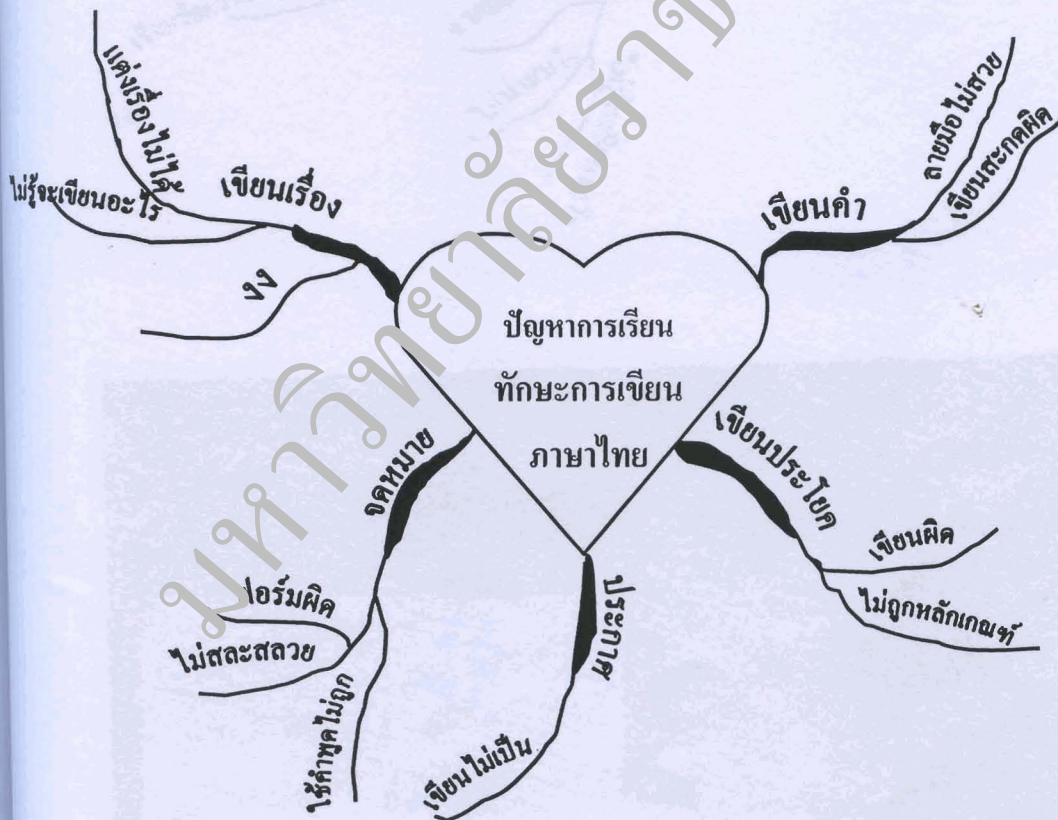
2. ผลการรำลึกอดีต

ปรากฏว่านักเรียนทั้งกลุ่มทดลอง 1 และทดลอง 2 บอกตรงกันว่าสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการเขียนที่เรียนผ่านมานในอดีต คือ

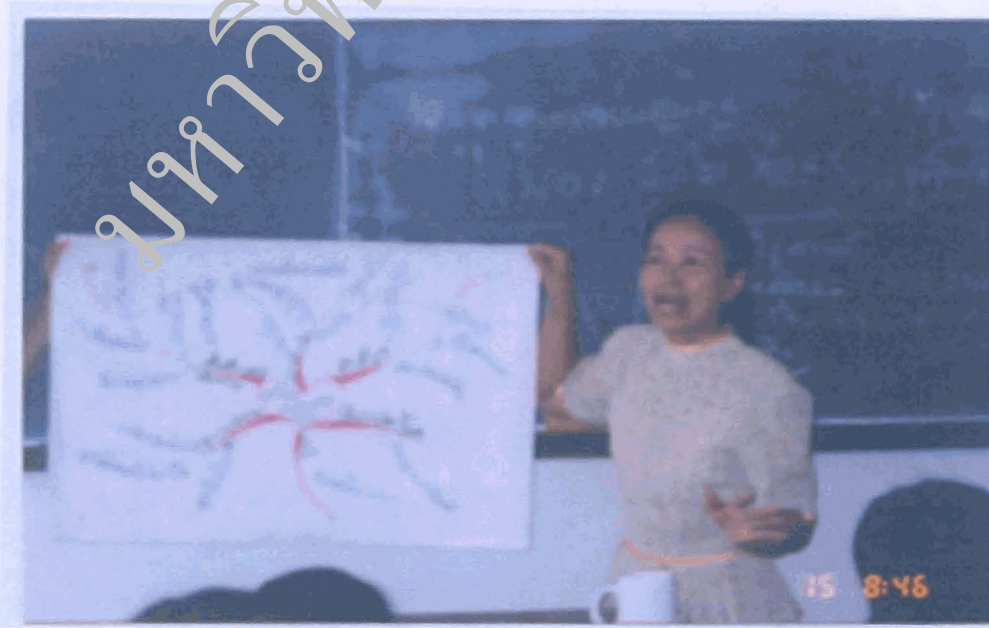
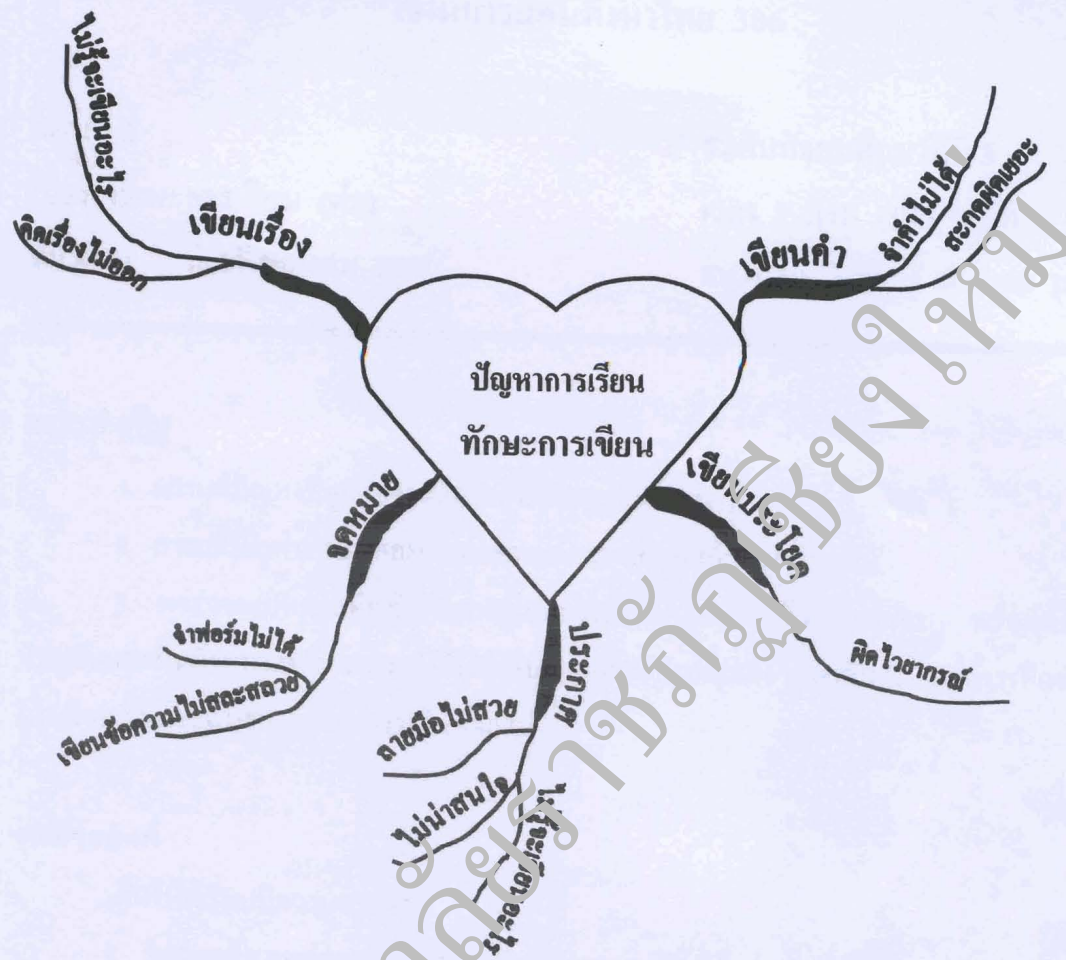
- 2.1 การเขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายถึงเพื่อน และจดหมายธุรกิจ
- 2.2 การเขียนเรียงความ ข้อความ และรายงาน
- 2.3 การเขียนสะกดคำและคัดลายมือ
- 2.4 การเขียนบรรยายภาพ เขียนนิทานและเขียนวิจารณ์ตัวละคร
- 2.5 การแต่งบทร้อยกรอง เขียนอวยพร
- 2.6 การเขียนเชิงจินตนาการ เขียนโฆษณา
- 2.7 การเขียนเล่าประวัติส่วนตัว

3. ผลของกิจกรรมทุกข้อของผู้เรียนทักษะการเขียน มีดังนี้

3.1 กลุ่มทดลอง 1 (ม.3/1)

3.2 กลุ่มทดลอง 2 (ม.3/6)

แผนการสอนภาษาไทย 306

แผนที่ 2

เรื่อง ทักษะการเขียน (ต่อ)

ชั้น ม.3/1 วันที่ 14 มกราคม 2545

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 2 คาบ (100 นาที)

ชั้น ม.3/6 วันที่ 16 มกราคม 2545

สาระสำคัญ

1. การแก้ปัญหาที่ถูกต้องจะต้องแก้ที่สาเหตุของปัญหานั้นๆ
2. การแก้ปัญหาที่รอบคอบ สมาชิกจะต้องวางแผนแก้ไขหาร่วมกัน
3. การวางแผนและฝึกทักษะการเขียนควรต้อง นำบทเรียนที่พบในอดีต พร้อมกับมองปัจจุบันและฝันถึงอนาคตที่อยากจะให้มีให้เป็น แล้วนำมาเชื่อมโยงรวมลำดับเป็นแผนการฝึกทักษะการเขียนที่มีประสิทธิภาพเพื่อการปฏิบัติต่อไป

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถ

1. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับทักษะการเขียนได้อย่างถูกต้อง
2. แสดงบทบาทสมมติ เพื่อบอกวิธีแก้ปัญหาทักษะการเขียนได้อย่างน่าสนใจ
3. ร่วมกันวางแผนฝึกทักษะการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื้อหา

1. การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาทักษะการเขียน
2. การแก้ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการเขียน
3. วิสัยทัศน์นักเขียนรุ่นเยาว์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (F.S.C. Teaching Process)

กิจกรรมที่ 1 ดันไม้ปัญหา (20 นาที)

1. ครูนำต้นไม้อายุติดบนกระดานดำ พร้อมกับเชิญชวนนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงธรรมชาติของต้นไม้วามี ราก ลำต้น กิ่ง ก้าน ใบ ดอก และผลเป็นส่วนประกอบ แล้วเทียบปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหากับ “ใบ” และตัวกระตุ้นให้เกิดปัญหาเทียบได้กับลำต้น กิ่ง ก้าน ส่วนสาเหตุของปัญหาเทียบได้กับ “ราก” ผลกระทบจากปัญหาเทียบกับ “ดอก” และผลลัพธ์ของปัญหาเทียบได้กับ “ผล”

2. จากนั้นจึงแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ เท่าๆ กัน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวาดต้นไม้อลงในกระดาษปรีฟแผ่นใหญ่ที่แจกให้พร้อมกับนำปัญหาหรือเรียนของกลุ่มมาวิเคราะห์หารากเหง้า (สาเหตุ) ของปัญหาด้วยเทคนิคต้นไม้

3. แต่ละกลุ่มนำเสนองานการวิเคราะห์ปัญหาเข้าสู่ชั้นเรียน

กิจกรรมที่ 2 ละครคน (ละครใบ้) (50 นาที)

1. นักเรียนทั้งสามกลุ่มร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหโดยแก้ที่สาเหตุของปัญหาที่วิเคราะห์ได้ในกิจกรรมที่ 1

2. แต่ละกลุ่มร่วมกันแต่งบทละครใบ้ เพื่อนำเสนอปัญหา → ผลกระทบจากปัญหา → บอกวิธีแก้ → แสดงผลลัพธ์ของการแก้ปัญห โดยทำเป็นละคร 4 ฉาก คือ

ฉาก 1 แสดงปัญหาของทักษะการเขียน

ฉาก 2 แสดงผลกระทบที่เกิดจากปัญหา

ฉาก 3 แสดงวิธีแก้ปัญหในฉาก 1

ฉาก 4 แสดงผลลัพธ์ของการแก้ปัญหในฉาก 3

3. ทั้งสามกลุ่มนำเสนอละครให้เพื่อนๆ ชมทีละกลุ่ม เมื่อแสดงเสร็จให้เพื่อนๆ ผู้ชมทายว่า ฉาก 1 เป็นปัญหาอะไร ฉาก 2 ทายผลกระทบของปัญหานั้น ฉาก 3 ทายวิธีแก้ปัญหานั้น และฉาก 4 ทายผลดีที่เกิดจากการแก้ปัญหแล้ว

กิจกรรมที่ 3 วิสัยทัศน์นักเขียนรุ่นเยาว์ (30 นาที)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ เท่าๆ กัน

2. แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนฝึกทักษะการเขียนให้ชื่อกิจกรรมว่า “วิสัยทัศน์นักเขียนรุ่นเยาว์” โดยตั้งคำถามกระตุ้นว่า “การเขียนงานเขียนใดๆ ก็ตามควรวางแผนก่อนเขียนอย่างไร ขณะเขียน ควรปฏิบัติอย่างไร และหลังเขียน ควรทำอะไรบ้าง?”

3. ทั้งสามกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ขณะที่แต่ละกลุ่มเสนอผลงาน ครูสรุปสาระของทุกกลุ่มหลอมรวมเขียนเป็น “วิสัยทัศน์นักเขียนรุ่นเยาว์” ของนักเรียนทั้งชั้นเขียนในกระดาษปรีฟแผ่นใหญ่ปิดที่ผนังห้อง เพื่อใช้เป็นหลักการเขียนที่ต้องปฏิบัติตามร่วมกัน

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษปรีฟแผ่นใหญ่ที่วาดภาพต้นไม้ใส่ไว้
2. กระดาษปรีฟแผ่นใหญ่ เพื่อให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและเขียนวิสัยทัศน์นักเขียนรุ่นเยาว์
3. ปากกาเคมี สีเมจิก ไม้ส้อม

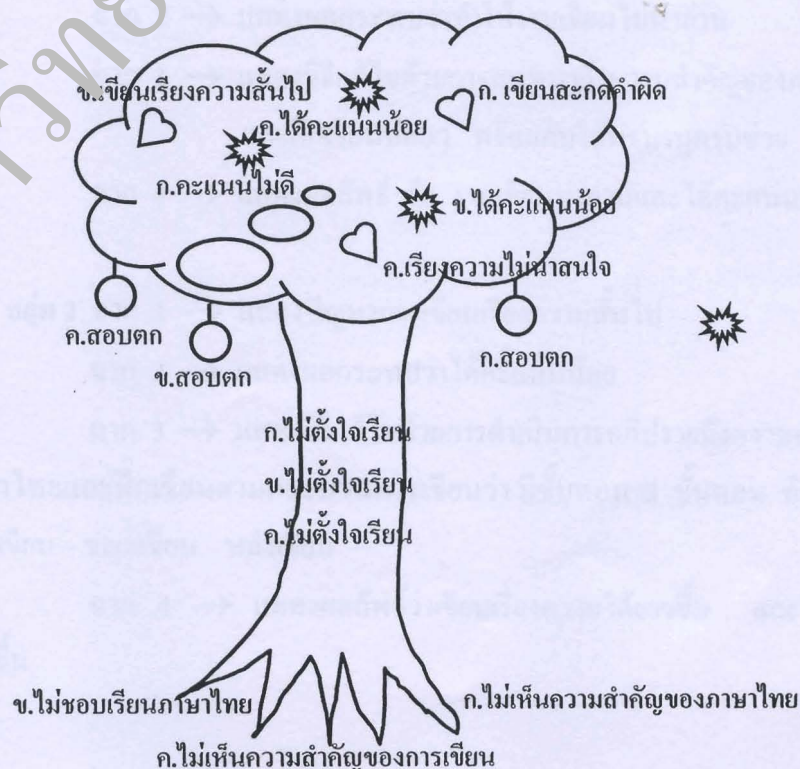
การวัดผลประเมินผล

1. พิจารณาผลของการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาของแต่ละกลุ่ม
2. พิจารณาการแสดงละครใบ้ของแต่ละกลุ่ม
3. พิจารณาวิสัยทัศน์นักเขียนรุ่นเยาว์ที่นักเรียนร่วมกันสร้างขึ้น

บันทึกหลังสอน

1. ต้นไม้ปัญหา

ต้นไม้ปัญหาของกลุ่มทดลอง 1

ต้นไม้ปัญหาของกลุ่มทดลอง 2

2. ละครใบ้

- กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม 1 ฉาก 1 → แสดงปัญหาการเขียนสะกดคำในงานเขียนผิดหลายแห่ง
 ฉาก 2 → แสดงผลกระทบว่าทำให้งานเขียนไม่น่าอ่าน
 ฉาก 3 → แสดงวิธีแก้ไขด้วยการสนทนาถึงความสำคัญของภาษาไทย และฝึกเขียนบ่อยๆ พร้อมกับใช้พจนานุกรมช่วย
 ฉาก 4 → แสดงผลลัพธ์ คือ งานเขียนน่าอ่านและได้คะแนนมากขึ้น

- กลุ่ม 2 ฉาก 1 → แสดงปัญหาการเขียนเรียงความสั้นไป
 ฉาก 2 → แสดงผลกระทบว่าได้คะแนนน้อย
 ฉาก 3 → แสดงวิธีแก้ไขด้วยการดำเนินการอภิปรายถึงความสำคัญของภาษาไทยและฝึกเขียนตามกระบวนการเขียนว่า มีขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ ก่อนเขียน - ขณะเขียน - หลังเขียน
 ฉาก 4 → แสดงผลลัพธ์ว่าเขียนเรียงความได้ยาวขึ้น และได้คะแนนมากขึ้น

กลุ่ม 3 ฉาก 1 → แสดงปัญหาการเขียนเรียงความไม่น่าสนใจ

ฉาก 2 → แสดงผลกระทบว่าได้คะแนนน้อย

ฉาก 3 → แสดงวิธีแก้ด้วยการให้ ครูหากิจกรรมเล่นเกมและเล่นนิทาน
มาฝึกทักษะภาษาไทย นักเรียนเรียนอย่างสนุกสนาน

ฉาก 4 → แสดงผลลัพธ์ว่านักเรียนเขียนเรียงความได้ดีขึ้น และลดหย่อน

กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม 1 ฉาก 1 → แสดงปัญหานักเรียนเขียนคำผิดมาก

ฉาก 2 → แสดงผลกระทบได้คะแนนน้อยและสอบตก

ฉาก 3 → แสดงวิธีแก้ไข เอาเพลง เกม และนิทานมาฝึกเขียนคำบ่อยๆ

ฉาก 4 → แสดงผลลัพธ์ว่านักเรียนเขียนเรียงความโดยไม่มีคำผิดเลย
และได้คะแนนเรียงความมาก

กลุ่ม 2 ฉาก 1 → แสดงปัญหานักเรียนเขียนเรียงความ อ่านแล้วไม่รู้เรื่อง

ฉาก 2 → แสดงผลกระทบว่าสอบตก

ฉาก 3 → แสดงวิธีแก้ปัญหโดยวางแผนการเขียนดี คือค้นคว้าและ
วางโครงเรื่องไว้ก่อนเขียน

ฉาก 4 → เขียนเรียงความได้เป็นเรื่องเป็นราวดี ได้คะแนนมาก

กลุ่ม 3 ฉาก 1 → แสดงปัญหานักเรียนคนหนึ่งเขียนเรียงความไม่เป็น

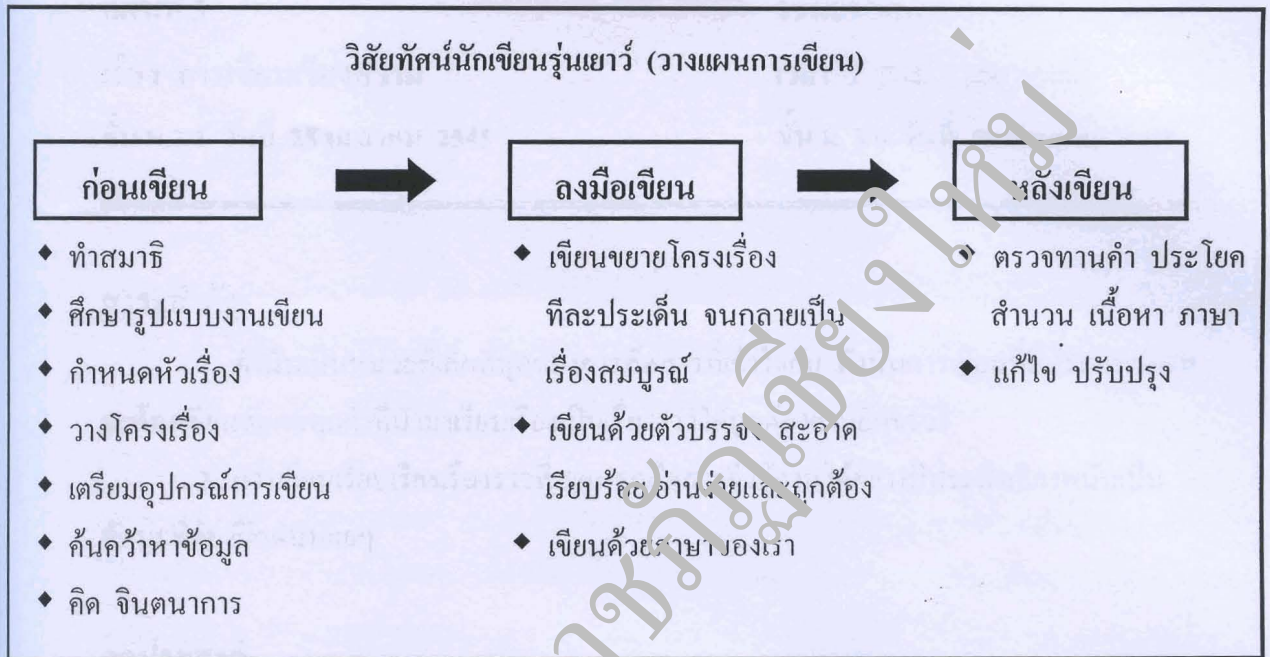
ฉาก 2 → แสดงผลกระทบว่าสอบตกจุดประสงค์ข้อนี้

ฉาก 3 → แสดงวิธีแก้ไขโดยการวางแผนการเขียนอย่างเป็นขั้นตอนจาก
ก่อนเขียน → ลงมือเขียน → หลังเขียน พร้อมกับ
มีกิจกรรมประกวดงานเขียน

ฉาก 4 → แสดงผลลัพธ์ว่านักเรียนผู้นั้นเขียนเรียงความเป็นและเขียนได้
เป็นเรื่องเป็นราว ได้คะแนนเรียงความมาก

3. วิสัยทัศน์นักเขียนรุ่นเยาว์

ผลงานของกลุ่มทดลอง 1

ผลงานของกลุ่มทดลอง 2

วิสัยทัศน์นักเขียนรุ่นเยาว์ (วางแผนการเขียน)

